

Seat No. : _____

TG-101

B.A. Sem. - I
May-2013

Sanskrit : Core 101

(श्रीमद् भगवद्गीता)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

सूचना : (१) जमश्री आङुना आंकडा गुण सूयवे छे.
(२) प्रश्नपत्रनो क्मांक ज उत्तरवडीमां लखो.

१. (अ) नीयेना श्लोकोने सविस्तर सभजावो : ७

1. (A) Explain following verses : 7

- (१) पाञ्चजन्यं हृषिकेशो देवदत्तं धनञ्जय ।
पौण्ड्रं दध्मौ महाशंखं भीमकर्मा वृकोदरः ॥
(२) अशोच्यानन्वशोचस्त्वं प्रजावादांश्च भाषसे ।
गतासूनगतासूंश्च नानुशोचन्ति पण्डिताः ॥

अथवा

- (१) सीदन्ति मम गात्राणि मुखं च परिशुष्यति ।
वेपथुश्च शरीरे मे रोमहर्षश्च जायते ॥
(२) व्यवसायात्मिका बुद्धिरेकेह कुरुनन्दन ।
बहुशाखा त्द्यनंताश्च बुद्धयोऽव्यवसायिनाम् ॥

(अ) 'श्रीमद् भगवद्गीता' ना प्रथम अध्यायनुं मनोवैज्ञानिक विश्लेषण करो. ४

(B) Give a psychological analysis of the FIRST CANTO of श्रीमद् भगवद्गीता. 4

अथवा

क्रोधाद्भवति सम्मोहः सम्मोहात्स्मृतिविभ्रमः ।
स्मृतिभ्रंशाद् बुद्धिनाशो बुद्धिनाशात्प्रणश्यति ॥ – सभजावो./Discuss.

(क) नीयेनामांथी गमे ते अेक पर शब्द नोोध लखो : 3

(C) Write word note on any one of the following : 3

- (१) धर्मक्षेत्रः - कुरुक्षेत्रः ।
(२) ऋषिकेशः - गुणाकेशः ।

२. (अ) नीचेना श्लोकोने सविस्तर समजावो : ७
2. (A) Explain following Verses : 7
- (१) न हि कश्चित्क्षणमपि जातु तिष्ठत्यकर्मकृत् ।
कार्यते तद्यवशः कर्म सर्वः प्रकृतिजैर्गुणैः ॥
- (२) यदा यदा हि धर्मस्य ग्लानिर्भवति भारत ।
अभ्युत्थानमधर्मस्य तदात्मानं सृजाम्यहम् ।
- अथवा**
- (१) इन्द्रियाणि पराज्याहुरिन्द्रियेभ्यः परं मनः ।
मनसस्तु परा बुद्धिर्यो बुद्धेः परतस्तु सः ॥
- (२) श्रद्धावांल्लभते ज्ञानं तत्परः संयतेन्द्रियः ।
ज्ञानं लब्ध्वा परां शान्तिमचिरेणाधिगच्छति ॥
- (ब) स्वधर्मो निधनं श्रेयः परधर्मो भयावहः । – समजावो/Discuss. ४/4
- अथवा**
- ‘श्रीमद् भगवद्गीता’ नी यज्ञभावना सविस्तर समजावो.
Explain in detail यज्ञभावना of श्रीमद् भगवद्गीता ।
- (५) नीचेनामांथी गमे ते ओक पर शब्द नोंध लभो : ३
- (C) Write word note on any **one** of the following : 3
- (१) परंतपः ।
- (२) द्विविधा निष्ठा ।
3. (अ) नीचेना श्लोकोने सविस्तर समजावो : ७
3. (A) Explain following verses : 7
- (१) विद्याविनयसम्पन्ने ब्राह्मणे गवि हस्तिनि ।
शुनि चैव श्वपाके च पण्डिताः समदर्शिनः ॥
- (२) यथा दीपो निवातस्थो नेङ्गते सोपमा स्मृता ।
योगिनो यतचित्तस्य युञ्जतो योगमात्मनः ॥
- अथवा**
- (१) योऽन्तःसुखोऽन्तरारामस्तथान्तर्ज्योतिरेव यः ।
स योगी ब्रह्मनिर्वाणं ब्रह्मभूतोऽधिगच्छति ॥
- (२) यो मां पश्यति सर्वत्र सर्वं च मयि पश्यति ।
तस्याहं न प्रणश्यामि स च मे न प्रणश्यति ॥

- (બ) કર્મસન્યાસયોગ (અધ્યાય-૫)નો સાર આપી સમજાવો. ૪
- (B) Give a brief summary of કર્મસન્યાસયોગ: (Canto-5). 4

અથવા

ન હિ કલ્યાણકૃત્કશ્ચિદ્દુર્ગતિં તાત ગચ્છતિ । – સમજાવો./Discuss.

- (ક) નીચેનામાંથી ગમે તે એક પર શબ્દ નોંધ લખો : ૩
- (C) Write word note on any **one** of the following : 3
- (૧) નવદ્વારે પુરે ।
- (૨) યોગબ્રહ્મ : ।
૪. (અ) દંડીના કાવ્યાદર્શ પ્રમાણે મહાકાવ્યના લક્ષણો જણાવી રઘુવંશમ્ અથવા નૈષધીયચરિતમ્ નું મહાકાવ્ય તરીકે મૂલ્યાંકન કરો. ૭
4. (A) Write the characteristics of an epic given by ડણ્ડી in કાવ્યાદર્શ: and evaluate રઘુવંશમ્ or નૈષધીયચરિતમ્ as an epic. 7
- (બ) ટૂંકનોંધ લખો : (ગમે તે એક) ૪
- (B) Write a short note : (any **one**) 4
- (૧) કુમારસમ્ભવમ્
- (૨) કિરાતાર્જુનીયમ્
- (ક) નીચેના પ્રશ્નોના એક-બે વાક્યોમાં જવાબ લખો : ૩
- (C) Answer the following questions in **one** or **two** sentences : 3
- (૧) શિશુપાલવધના કર્તાનું નામ લખો.
- (૨) શિશુપાલવધ મહાકાવ્યની કથા ક્યાંથી લેવામાં આવી છે ?
- (૩) શિશુપાલવધ મહાકાવ્યમાં કુલ કેટલાં સર્ગ છે ?
૫. (અ) નીચેના પ્રશ્નોના એક-બે વાક્યોમાં જવાબ લખો : ૭
5. (A) Answer the following questions in **one** or **two** sentences : 7
- (૧) ભગવદ્ગીતા મહાભારતના કયા પર્વમાં આવે છે ?
- (૨) અર્જુનને વિષાદ થવાનું મુખ્ય કારણ શું છે ?
- (૩) પુષ્પિકા કોને કહેવાય ? શા માટે ?
- (૪) ભગવદ્ગીતાના બીજા અધ્યાયનું નામ લખો.
- (૫) સંજયનો પરિચય લખો.
- (૬) ‘પાર્થ’ સમ્બોધન કોને માટે વપરાયું છે ?
- (૭) પ્રસ્થાનત્રયીમાં કયા ગ્રન્થોનો સમાવેશ થાય છે ?

(A) कौसभांथी योग्य विकल्प पसंद करीने जाली जग्या पूरो :

9

(B) Fill in the blanks using correct word given in the brackets :

7

- (1) _____ तदस्माकं बलं भीष्माभिरक्षितम् । (पर्याप्तं/अपर्याप्तं)
- (2) न कांक्षे विजयं _____ न च राज्यं सुखानि च । (विष्णु/कृष्ण)
- (3) _____ संस्थापनार्थाय संभवामि युगे युगे । (धर्म/अधर्म)
- (4) कर्मव्येवाधिकारस्ते मा _____ कदाचन । (फलेषु/वृक्षेषु)
- (5) या _____ सर्वभूतानां तस्यां जागर्ति संयमी । (निशा/ उषा)
- (6) जातस्य हि ध्रुवो मृत्युर्ध्रुवं _____ मृतस्य च । (अजन्म/जन्म)
- (7) यद्यदाचरति _____ तत्तद्देवेतरो जनः । (श्रेयः/श्रेष्ठः)
